

Lov paalagte Forpligtelse til at forsikre daarlige Liv, men saa maa I paa den anden Side gøre op med Fortiden ved at udbetale en Sum en Gang for alle. Det er ikke nogen uberettiget Tvang mod de kommunale Raad, paa ingen Maade. Man har dernæst sagt: men det kunde dog i alt Fald trænge til en Overvejelse, om det Tab, som Skolefondene ville faae ved denne Lov, ikke bliver meget større end den Fordel, som de upaatvivlelig ville opnaa. Jeg mener, at dette ikke trænger til Overvejelse, thi det kan ikke afgøres, det kommer til syvende og sidst til at bero paa et Skøn. Det er en Umulighed for en Skoleraadskreds at afgøre, hvad Fordel den vil opnaa ved i al Fremtid at blive fri for at forsikre de daarlige Skolelærerliv. Det kan ikke stilles matematisk op, men er kun afhængigt af et Skøn. Nu have flere ærede Medlem, det ærede Medlem for 9de Kreds (Mourier-Petersen) og det ærede Medlem for 3dje Kreds (Rump) for deres Bedkommende ment, at hvad der her bydes Skolefondene til Gengæld for Fordelen, er ikke nok, at Skolefondene ville have Tab deraf. Det er som jagt en Umulighed at faa den Ting bestemt afgjort; jeg tror det nu ikke. Jeg tror, at det, at man bliver fri for en bestandig varende Forpligtelse, selv om den nu ikke er saa overordenlig stor, har noget ganske andet at sige end at komme til at udbetale en Sum en Gang for alle. Jeg kan i saa Henseende støtte mig paa andre kommunale Medlemmer af Rigsdagen, om jeg tør bruge det Udtryk. Et æret Medlem i det andet Ting, der er valgt for Værø, og som ganske vist i og for sig ikke er nogen Ven af, at Skolefondene skulle udrede Bonus, men mente, at det passende kunde overlades til Statskassen, var dog enig med mig i, at naar det endelig stilledes saaledes for Skolefondene, enten at lade det hele blive, som det nu er, og for al Fremtid forsikre de daarlige Liv, eller at blive fri derfor mod at udbetale Bonus, vilde han for sin Skoleraadskreds's Bedkommendeubetinget vælge at gaa ind paa Lovforlaget. Jeg ser derfor ikke, at der ret vel her kan være Tale om nogen nødvendig Overvejelse. Det Skøn, der maa gøres, kan lige saa godt gøres i Dag som i Dag om et Aar, thi man kan ikke ad matematisk Vej, gennem Tal, virkelig faa noget saadant Grundlag for sig, at man kan sige, at det, der bydes, er enten for lidt eller for meget. Ja, i den Henseende har et æret Medlem jo udtalt sig for, at Livrenteanstalten skulde overtage ikke alene de fremtidige Forsikringer, men ogsaa de løbende. Hvis det var muligt, vilde Fordelen for Skolefondene blive saa stor, at der næppe længere

vilde være nogen Misforståelse med denne Lov, men jeg kan kun sige, at det er desværre ikke muligt; ad den Vej kan ingen Overenskomst ventes, det kan man ikke paalægge Livrenteanstalten. Man har endelig og tilsidst slet ikke villet gaa ind paa den Tankegang, at der er et vist Billighedstrav for disse Skolelærere og deres Entes paa at faa denne Bonus. Man har hævdet, at de have allerede faaet en Fordel ved, at de kunne forsikre sig i Skolefonden paa en billigere Maade, end de ellers vilde have kunnet. Hvis Bestemmelsen i Loven af 1856 ikke havde været, havde de maaske enten slet ikke kunnet blive forsikrede, eller de havde maattet betale en højere Præmie for at blive forsikrede. Ja, det er altsammen meget rigtigt. Men naar man ikke tager denne Klasse for sig, men sammenligner den med hele den øvrige Embedsstand i Landet, er det ingenlunde rigtigt, thi Lovforlaget gaar ud paa at stille den lige med hele den øvrige Embedsstand, dog derfor tror jeg, at jeg endnu, til Trods for hvad der er fremkommet imod mig, tør hævde, at hvad der her forlanges for Skolelærernes Bedkommende er overensstemmende med Ret og Billighed, og at man ikke gaar de kommunale Raad og de kommunale Fonds nærmere, end rimeligt og billigt er.

Da ikke flere ønskede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Sagens Overgang til anden Behandling

vedtoges enstemmig med 50 Stemmer.

Rump: Jeg tillader mig at foreslaa Lovforlaget henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Møgen: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforlaget gaar umiddelbart til anden Behandling. Naar vi minde, hvor mange store og betydningsfulde Lovforslag, vi have behandlet i denne Tid, uden at vi have anset det for nødvendigt at nedlægge Udvalg angaaende dem, antager jeg ikke, at dette i og for sig mindre omfattende Lovforslag skulde nødvendiggøre Udvalgsforhandling. Jeg antager, at de Medlemmer, der maatte se sig foranledigede til at stille Ændringsforslag, kunne stille dem, uden at det til dette Øjemed er nødvendigt at nedlægge Udvalg.

Rump: Jeg vil blot bemærke, at jeg tillader mig at fastholde mit Forslag. Der kan dog være Ting, som der kan være